

Opracowanie powstało w ramach projektu
„Centrum Myśli Antykorupcyjnej”
prowadzonego przez Fundację „Akademia Antykorupcyjna”
„Analiza nr 2 aktów prawnych pod kątem zagrożeń korupcyjnych”

1. Nazwa aktu prawnego

Ustawa z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz. U. 2022 poz. 2236).

2. Cel wydania

Zgodnie z Oceną Skutków Regulacji ustawa ma na celu zapewnienie wsparcia dla dużej grupy gospodarstw domowych w Polsce, w tym również gospodarstw najuboższych energetycznie, przez umożliwienie podmiotom wprowadzającym do obrotu tj. spółkom kapitałowym, w których bezpośrednim lub pośrednim udziałowcem albo akcjonariuszem jest Skarb Państwa, zajmującym się wprowadzaniem do obrotu paliwa stałego. Proponowane rozwiązanie wspomogę budżety gospodarstw domowych, a przede wszystkim istotnie wpłynie na poczucie bezpieczeństwa energetycznego i socjalnego najbardziej potrzebujących. Tym samym przyczyni się do ograniczenia negatywnych skutków sytuacji międzynarodowej dla gospodarstw domowych, których głównym źródłem ciepła jest instalacja zasilana węglem kamiennym.”

3. Podmiot przygotowujący akt prawny Wnioskodawca

Ministerstwo Aktywów Państwowych

4. Opis ustaleń dotyczący analizy ryzyka korupcji* - ocena zagrożenia

	Opis
1. Ryzyko dziedziny	
a) występowanie obszarów narażonych na zagrożenia korupcyjne wg opracowania CBA „Przewidywane zagrożenia korupcyjne w Polsce”: -modernizacja infrastruktury (drogowej, kolejowej) -informatyzacja administracji publicznej -wykorzystanie środków unijnych -sektor obronny -ochrona zdrowia -energetyka -ochrona środowiska -korupcja urzędnicza	Sfera energetyki jest obszarem narażonym na zagrożenia korupcyjne wg opracowania CBA.

<p>b) liczne wyłączenia dziedzin spod działania aktu prawnego/projektu, partykularność grup interesów</p>	<p>Zgodnie z art. 3 „Podmiot wprowadzający do obrotu może sprzedawać gminom paliwo stałe, z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych tylko do dnia 30 kwietnia 2023 r.”.</p> <p>Jednocześnie wprowadzono zapisy mówiące, że „cena paliwa stałego nie może być wyższa niż 1500 złotych brutto za tonę paliwa stałego. Do ceny tej nie wlicza się kosztów transportu paliwa stałego z położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca składowania przez podmiot wprowadzający do obrotu tego paliwa stałego do miejsca jego składowania przez gminę”.</p> <p>Zgodnie z art. 5 „Gmina sprzedaje paliwo stałe w ramach zakupu preferencyjnego po cenie nie wyższej niż 2000 złotych brutto za tonę tego paliwa stałego.”</p> <p>Zgodnie z art. 4 „Cena paliwa stałego, po której inny podmiot sprzedaje paliwo stałe nabyte na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3, na rzecz osób fizycznych w gospodarstwach domowych nie może być wyższa niż 2200 złotych brutto za tonę paliwa stałego”.</p> <p>„Do umowy, o której mowa w ust. 3, nie stosuje się przepisów art. 8 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.</p> <p>W przypadku gdy dana gmina nie zawrze umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3, sprzedaż paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego na rzecz osób fizycznych w gospodarstwach domowych znajdujących się na terenie tej gminy może być prowadzona przez gminę bezpośrednio sąsiadującą z gminą właściwą ze względu na miejsce zamieszkania osoby fizycznej w gospodarstwie domowym, zwaną dalej „gminą sąsiednią”</p> <p>Zgodnie z art. 5 „Do gminy oraz podmiotów, o których mowa w ust. 5 pkt 1, 3 i 4, nie stosuje się przepisów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) art. 16, art. 21a ust. 1, art. 24e ust. 1 pkt 1, art. 31a ust. 3 pkt 1 lit. a, ust. 3g i ust. 3j oraz art. 138i ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 143, 1137, 1488 i 1967) w zakresie paliw stałych będących wyrobami węglowymi w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym podlegającymi zwolnieniu od podatku akcyzowego;
---	---

	2) art. 13 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. poz. 835 i 1713). Zgodnie z art. 6 „Do zamówień udzielanych w celu realizacji zadania określonych w przepisach niniejszej ustawy nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych „.
2. Przebieg procesu legislacyjnego	
a) jasność i przejrzystość procesu legislacyjnego, możliwość zapoznania się opinii publicznej	Projekt Ustawy nie był poddany konsultacjom publicznym, uzgodnieniom międzyresortowym.
b) opiniowanie przez wyspecjalizowany organ antykorupcyjny/dedykowaną strukturę np. Centralne Biuro Antykorupcyjne (czy zgłoszono uwagi i czy je uwzględniono)	Brak informacji o opiniowaniu
c) czas wystarczający na możliwości opiniowania	Projekt stanął na Stałym Komitecie Rady Ministrów w dniu 18.10.2022 a na Radzie Ministrów 18.11.2022. Do Sejmu wpłynął 14 października 2022 a w okresie 19-20 października odbyły się 3 czytania na posiedzeniu Sejmu. 21.10.2022 ustawę przekazano Prezydentowi i Marszałkowi Senatu. 27.10.2022 Senat zajmował się omawianym aktem prawnym i już 28.10.2022 ustawę przekazano Prezydentowi, który ją podpisał już 2.11.2022 r.
d) występowanie luk prawnych, sprzeczność przepisów, dwuznaczności językowe, brak definicji ustawowych	Nie zidentyfikowano.
e) stosowanie określonych zasad lobbingu	Nie stosowano.
f) czy w ramach zgłoszonych uwag do aktu prawnego lub na bazie informacji medialnych zidentyfikowano zagrożenia korupcyjne	Nie zidentyfikowano.
g) skomplikowalność powstałych przepisów, trudność wprowadzania rozwiązań przed podmioty zobowiązane	Zgodnie z art. 5 „Gmina może prowadzić sprzedaż, o której mowa w ust. 1: 1) za pośrednictwem jednostki organizacyjnej gminy, 2) w ramach umowy, o której mowa w art. 3 ust. 9, 3) za pośrednictwem spółek, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 679), lub

	4) w ramach umowy z innym podmiotem, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079 i 1561).”
3. Wydatkowanie środków finansowych	
Duże przepływy finansowe, dotacje, subwencje	Zgodnie z art. 33 maksymalny limit wydatków z Funduszy przeznaczonych na rekompensaty dla podmiotów wprowadzających do obrotu w 2023 roku wynosił zgodnie z założeniami 4 920 mln zł.
4. Wpływ na funkcjonowanie organów	
a) nadmierne lub niewystarczające kompetencje i zasoby	Dodatkowe zadanie zlecone jst.
b) przeniesienie kompetencji do aktów prawnych niższego rzędu, obszerność zmian innych aktów prawnych	<p>Ustawa przewiduje, że „Minister właściwy do spraw aktywów państwowych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz podmiotów wprowadzających do obrotu, uprawnionych do prowadzenia sprzedaży, o której mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę zdolność podmiotu wprowadzającego do obrotu do zapewnienia dostaw paliwa stałego oraz zaspokojenie podstawowych potrzeb obywateli w odniesieniu do dostępności paliwa stałego.”</p> <p>„Minister właściwy do spraw aktywów państwowych określi, w drodze rozporządzenia, ilość paliwa stałego dostępną dla jednego gospodarstwa domowego w ramach zakupu preferencyjnego odpowiednio w okresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) do dnia 31 grudnia 2022 r., 2) od dnia 1 stycznia 2023 r <p>– uwzględniając ilość paliwa stałego będącego w posiadaniu podmiotów wprowadzających do obrotu oraz konieczność zaspokojenia podstawowych potrzeb obywateli w odniesieniu do dostępności paliwa stałego.”</p> <p>Zgodnie z art. 11 „Minister właściwy do spraw informatyzacji może udostępnić usługę umożliwiającą złożenie wniosku o zakup za jego pośrednictwem za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w tym przy użyciu publicznej aplikacji mobilnej, o której mowa w art. 19e ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070 oraz z 2022 r. poz. 1087).”</p> <p>Zgodnie z art. 15. „Rada gminy może określić, w drodze uchwały:</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1) tryb i sposób rozpatrywania wniosków o zakup, 2) kryteria dotyczące pierwszeństwa dokonania zakupu preferencyjnego, 3) dokumenty dołączane do wniosku o zakup preferencyjny potwierdzające spełnienie przez wnioskodawcę kryteriów, o których mowa w pkt 2, 4) sposób rozliczeń między gminą a osobą dokonującą zakupu preferencyjnego, 5) w przypadku, gdy sprzedaż następuje na rzecz mieszkańców gminy sąsiedniej, kryteria ustalania kolejności sprzedaży paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego osobom fizycznym w gospodarstwach domowych znajdujących się na terenie gminy sąsiedniej – mając na uwadze zapotrzebowanie na paliwo stałe w danej gminie, dostępność paliwa stałego, a także sytuację finansową mieszkańców tej gminy i konieczność realizacji przez gminę zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wsparcia rodziny”.
<p>c) możliwa uznaniowość decyzji, rozstrzygnięć itp.</p>	<p>Zgodnie z art. 12.1 „Wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje weryfikacji wniosku o zakup, w szczególności w zakresie wypłacenia na rzecz gospodarstwa domowego, w skład którego wchodzi wnioskodawca, dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym, lub pozytywnego rozpatrzenia wniosku o wypłatę na rzecz tego gospodarstwa domowego dodatku węglowego.</p> <p>2. W przypadku gdy wnioskodawcą jest osoba fizyczna w gospodarstwie domowym spełniająca warunki uprawniające do dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym, która nie złożyła wniosku o wypłatę tego dodatku, wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje weryfikacji wniosku o zakup w szczególności w zakresie zgłoszenia lub wpisania głównego źródła ogrzewania w centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576 i 1967).</p>

	<p>Przepisy art. 2 ust. 3a–7 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym stosuje się odpowiednio.</p> <p>3. Dokonując weryfikacji wniosku o zakup, wójt, burmistrz albo prezydent miasta bierze pod uwagę również dane zgromadzone w rejestrze PESEL oraz rejestrze mieszkańców, o których mowa odpowiednio w art. 6 ust. 1 i art. 6a ust. 1 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191).</p> <p>W przypadku gdy z wnioskiem o wydanie zaświadczenia wystąpiła osoba fizyczna w gospodarstwie domowym spełniająca warunki uprawniające do dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym, która nie złożyła wniosku o wypłatę tego dodatku, wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje weryfikacji tego wniosku w zakresie zgłoszenia lub wpisania głównego źródła ogrzewania w centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.</p> <p>Przepisy art. 2 ust. 3a–7 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym oraz art. 12 ust. 3 stosuje się odpowiednio”.</p>
5. Nadzór	
a) odpowiedzialność organów wykonawczych, sankcje za naruszenia przepisów	<p>Zgodnie z art. 7 „Nie popełnia przestępstwa, o którym mowa w art. 296 § 1, 1a, 3 lub 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726 i 1855), osoba obowiązana do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą podmiotu wprowadzającego do obrotu, która podjęła lub wykonała decyzję o sprzedaży gminie, podmiotowi, o którym mowa w art. 5 ust. 5, lub innemu podmiotowi paliwa stałego na warunkach określonych w ustawie z przeznaczeniem do sprzedaży gospodarstwu domowym w ramach zakupu preferencyjnego.</p> <p>2. Członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej lub likwidator podmiotu wprowadzającego do obrotu, nie ponosi odpowiedzialności na podstawie art. 293 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467 i</p>

	1488) za szkody powstałe w wyniku sprzedaży gminie, podmiotowi, o którym mowa w art. 5 ust. 5, lub innemu podmiotowi paliwa stałego na warunkach określonych w ustawie z przeznaczeniem do sprzedaży gospodarstwom domowym w ramach zakupu preferencyjnego.”
b) adekwatność mechanizmów kontroli, kontrola sądowa	<p>Zgodnie z Art. 16. 1. Podmiot wprowadzający do obrotu może wystąpić do podmiotu wypłacającego z wnioskiem o wypłatę rekompensaty w wysokości różnicy między kwotą przychodów ze sprzedaży paliwa stałego na podstawie umów, o których mowa w art. 3 ust. 3, uzyskanych w okresie wskazanym w ust. 6, a kwotą poniesionych przez podmiot wprowadzający do obrotu uzasadnionych kosztów zakupu w tym okresie tego paliwa stałego”.</p> <p>Zgodnie z art. 17. „1.Podmiot wypłacający weryfikuje wniosek, o którym mowa w art. 16 ust. 1, pod względem wysokości wnioskowanej rekompensaty, prawidłowości dokonanych obliczeń i kompletności wymaganych dokumentów oraz prawidłowego reprezentowania podmiotu wprowadzającego do obrotu, na podstawie podanych we wniosku danych i dokumentów załączonych do tego wniosku, w tym dowodów potwierdzających uprawnienie do reprezentowania.</p> <p>2. W przypadku pozytywnej weryfikacji wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, podmiot wypłacający zatwierdza wniosek i dokonuje wypłaty rekompensaty w terminie 14 dni od dnia otrzymania prawidłowo sporządzonego wniosku z uwzględnieniem ust. 3 oraz art. 19. Zatwierdzenie tego wniosku nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.</p> <p>3. W przypadku gdy wniosek, o którym mowa w art. 16 ust. 1, zawiera braki formalne lub błędy obliczeniowe lub budzi uzasadnione wątpliwości podmiotu wypłacającego co do zgodności ze stanem rzeczywistym, podmiot wypłacający, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku, wzywa podmiot wprowadzający do obrotu do usunięcia braków formalnych lub błędów obliczeniowych lub usunięcia wątpliwości podmiotu wypłacającego w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania do ich usunięcia. W zakresie, w jakim kwota rekompensaty nie budzi</p>

	<p>wątpliwości, kwota ta jest wypłacana zgodnie z ust. 2.</p> <p>4. W przypadku negatywnej weryfikacji wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, podmiot wypłacający odmawia zatwierdzenia tego wniosku i informuje podmiot wprowadzający do obrotu o przyczynie tej odmowy. Odmowa zatwierdzenia wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.</p> <p>5. W przypadku nieusunięcia braków formalnych lub błędów obliczeniowych zawartych we wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, lub wątpliwości podmiotu wypłacającego w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania do ich usunięcia podmiot wypłacający odmawia zatwierdzenia tego wniosku w zakresie, w jakim kwota rekompensaty budzi wątpliwości lub nie przysługuje i informuje podmiot wprowadzający do obrotu na piśmie o przyczynie tej odmowy. Odmowa zatwierdzenia wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Jeżeli podmiot wprowadzający do obrotu, w okresie 12 miesięcy od dnia wypłaty rekompensaty za ostatni miesiąc, zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wprowadzania do obrotu paliwa stałego, kwotę rekompensaty uznaje się za pobraną nienależnie i podmiot wprowadzający do obrotu jest obowiązany do jej zwrotu w całości wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia otrzymania rekompensaty. W przypadku gdy nie zostanie dokonany zwrot, podmiot wypłacający wzywa podmiot wprowadzający do obrotu do zwrotu nienależnie otrzymanych środków w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania, a w przypadku zaniechania zwrotu środków, podmiot wypłacający wydaje decyzję administracyjną określającą wysokość nienależnie pobranej kwoty podlegającej zwrotowi oraz termin dokonania tego zwrotu. Od nienależnie pobranej kwoty rekompensaty są naliczane odsetki za opóźnienie od dnia jej otrzymania”.</p> <p>Zgodnie z art. 20. 1. „Podmiot wypłacający może żądać od podmiotu wprowadzającego do</p>
--	--

	<p>obrotu przedłożenia dokumentów lub informacji uzasadniających wysokość wypłaconej rekompensaty do dnia 31 grudnia 2027 r.</p> <p>2. Jeżeli podmiot wprowadzający do obrotu nie przedłożył dokumentów lub informacji uzasadniających wysokość wypłaconej rekompensaty lub z dokumentów i informacji wynika, że całość lub część wysokości kwoty rekompensaty została wypłacona nienależnie, podmiot wypłacający wzywa ten podmiot wprowadzający do obrotu do jej zwrotu w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wypłaty rekompensaty.</p> <p>3. W przypadku gdy podmiot wprowadzający do obrotu nie dokona zwrotu rekompensaty zgodnie z ust. 2, podmiot wypłacający wydaje decyzję administracyjną określającą wysokość nienależnie pobranej kwoty rekompensaty podlegającej zwrotowi oraz termin dokonania tego zwrotu. Od nienależnie pobranej kwoty rekompensaty są naliczane odsetki za opóźnienie od dnia jej otrzymania.</p> <p>4. W sprawach decyzji administracyjnych wydawanych przez podmiot wypłacający, o których mowa w ust. 3, art. 17 ust. 8 i art. 18 ust. 6, organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000) w stosunku do podmiotu wypłacającego jest minister właściwy do spraw aktywów państwowych”</p> <p>Zgodnie z art. 33 „Minister właściwy do spraw aktywów państwowych monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1. W przypadku gdy wykorzystanie środków wyniesie więcej niż 80% środków, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw aktywów państwowych informuje o tym fakcie ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz Prezesa Rady Ministrów.”</p>
c) nadzór nad obsadzaniem powstałych stanowisk pracy	Ustawa nie przewiduje dodatkowych stanowisk pracy

5. Ocena ryzyka korupcji w skali: małe, średnie, duże wraz z uzasadnieniem, ewentualne rekomendacje.

Pomimo identyfikacji kilku czynników, które mogą mieć wpływ na ryzyko korupcji to jednak można uznać, iż jest to ryzyko średnie (ryzyku sprzyjają bardzo duże planowane do wydatkowania kwoty, deficyt towarów oraz liczne wyłączenia w tym również odpowiedzialności spod działania poszczególnych przepisów kodeksu karnego). Jednak tylko w niewielkim stopniu może wpłynąć to na realizację głównego celu ustawy. Chociaż ustaw przewiduje pewne mechanizmy kontrolne, to jednak są one na dużym poziomie uogólnienia i dotyczą ogólnych kwot wydatkowanych w całym kraju. Potencjalne straty finansowej związane z zagrożeniem korupcyjnym są trudne do oszacowania, gdyż nie ma kompleksowych badań analiz zagrożeń korupcyjnych w omawianym zakresie. Ponadto występuje znaczne ryzyko strat reputacyjnych, niepochlebnych opinii z tym związanych, ale co do zasady istota proponowanej regulacji prawnej jest bardzo ważna ze społecznego punktu widzenia.

Opracował: Sławomir Śniezko

*Zgodnie art. 3a. Ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym Dz.U. nr 105 poz. 708 z późniejszymi zmianami Korupcją, w rozumieniu ustawy, jest czyn:

- 1) polegający na obiecywaniu, proponowaniu lub wręczaniu przez jakąkolwiek osobę, bezpośrednio lub pośrednio, jakichkolwiek nienależnych korzyści osobie pełniącej funkcję publiczną dla niej samej lub dla jakiegokolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu jej funkcji;
- 2) polegający na żądaniu lub przyjmowaniu przez osobę pełniącą funkcję publiczną bezpośrednio, lub pośrednio, jakichkolwiek nienależnych korzyści, dla niej samej lub dla jakiegokolwiek innej osoby, lub przyjmowaniu propozycji lub obietnicy takich korzyści, w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu jej funkcji;
- 3) popełniany w toku działalności gospodarczej, obejmującej realizację zobowiązań względem władzy (instytucji) publicznej, polegający na obiecywaniu, proponowaniu lub wręczaniu, bezpośrednio lub pośrednio, osobie kierującej jednostką niezaliczaną do sektora finansów publicznych lub pracującej w jakimkolwiek charakterze na rzecz takiej jednostki, jakichkolwiek nienależnych korzyści, dla niej samej lub na rzecz jakiegokolwiek innej osoby, w

zamian za działanie lub zaniechanie działania, które narusza jej obowiązki i stanowi społecznie szkodliwe odwzajemnienie;

4) popełniany w toku działalności gospodarczej obejmującej realizację zobowiązań względem władzy (instytucji) publicznej, polegający na żądaniu lub przyjmowaniu bezpośrednio lub pośrednio przez osobę kierującą jednostką niezaliczaną do sektora finansów publicznych lub pracującą w jakimkolwiek charakterze na rzecz takiej jednostki, jakichkolwiek nienależnych korzyści lub przyjmowaniu propozycji lub obietnicy takich korzyści dla niej samej lub dla jakiegokolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania, które narusza jej obowiązki i stanowi społecznie szkodliwe odwzajemnienie.